

Framhald av síðu 13

an. Vit fáa ein privatiseraðan parallellitet.

Andreas Hompland visti eisini á vælförðartilveruna, har lutir savnast í eina statusmerkta rúgvu. Teir gerast ímyndir.

- Stúra vit fyri tí sama í alheimsávirkanini, hava vit felags stöðu. Men hava vit somu hugtøkini í Norðurlondum?, spurdi hann.

- Vit eru saman og javnlík og vit hava felagstrupulleikar. Hesum kunnu vit í stóran mun takka anglo-amerikaniseringini, sum hevur gjørt okkum javnlíkari.

- Vit eiga at dubba okkum á okkara egna grundarlag, okkara egna mentan. Tað ræður um okkara mentanarlígu meðferð. Hetta er eitt felagstak fyri Norðurlond, endaði Andreas Hompland.

KUNNLEIKI VORDIN VORA

Hans Hertel, professari, rithøvundur og ritstjóri á heimsbókmentasøguni úr samfelagsfrøðilugum sjónarhorni, úr Danmark tósaði um "Bøker på Medienes Supermarked". Hann viðgjörði tað, sum hendir, nú so nógv förlög verða keypt upp. Tey stóru keypa tey smáu. Úrslitið er samansavnan, samandrættur og polarisering. Útlendsk áhugamál koma inn á okkara marknaðir.

Trond Berg Eriksen, amannuensis úr Noregi, tósaði um "Satellitene og ordet".

- Kunneleiki verður ein handilsvøra, segði Trond Berg Eriksen.

- Hann verður drigin á keypsstevnu og er ikki longur knýttur at lerdómi og vitan hjá fólki. Samfelagsmyndin má broytast grundleggjandi. Fólk fara ivaleyst eisini at duga verri at skriva og lesa enn tey gera í dag, men fyri tað fáa vit ikki fleiri analífabetar.

Claes Anderson spurdi, hvørjar avleiðingar tað hevur, at børn og ung ikki læra at lesa og skriva í okkara myndasamfelag og visti á, at nógv ung, sum eru tikin fyri brotsverk, duga hvørki at lesa ella skriva. Hava vit onnur tækn at seta í staðin fyri?, spurdi hann.

Trond Berg Eriksen segði, at tað er eitt brek at vera málfleysur, men hvørki at duga at lesa ella skriva nýtist ikki endiliga

at vera negativt. Tað veldst um, hvørjum samfelag tú livir í. At duga at lesa og skriva eru mentanartengd kynstur, visti hann á.

Borghild Gramstad, ritstjóri á tíðarritinum Syn og Segn, spurdi, um tað er ein tvístøða millum attarlíðini, sum ger, skriftmentanin er hót. Ein 16 ára gamal unglingi fær kanska betur greitt frá við einum videoupptøkutóli enn í skrift. Veruleikin er samansettur úr brotum og júst soleiðis uppliva nógv ung hann. Kanska er als ikki talan um nakað ringt, men um eitt mentanarskrifti, segði hon.

John Gustavsen, sami, lærari, journalistur og rithøvundur svaraði hesum við at vísa á samarnar, sum við teirra ríka frásagnarsíði hava fáar bókur. Hjá teimum eru bókur slíkt, teir "noyðast at draga við sær upp um fjøll".

Eyðun Andreassen, sum undirvísir í skaldskapi av mannamunni á Fróðskaparsetrinum, legði dent á, hvussu neyðugt tað er at læra seg at seta fram hugsanir sínar munnliga. Skriftin gevur ræði og ger, at onnur kunnu fáa lut

Martin Næs - Vit noyðast alla tíðina at gera vart við, vit eru til.

í tí skrivaða, eisini eftir nógv ár. Hon varðveitir og skjalprógvar. Eyðun Andreassen samanhar tey, sum

huga uttan at skriva og tey, sum hugsa við videotolum. Hetta hendir einaferð. Skrivaða orðið kann

lesast aftur og aftur.

Rógvi Thomsen helt fyrilestur um "Boken som kulturbærer - bokproduksjon og vilkår på Færøene", Stefan Mählquist um "Utviklingstendenser på det nordiske bokmarked" og Carl Johan Jensen um "Færøysk kulturliv i dag", ein áhugaverdur samandrættur um seinastu hundrad árin og ein umfatandi frágreiðing um mentanarlívið í dag.

Á pallborðsfundinum, sum stevnan endaði við, legði Martin Næs, landsbókavørður, fyri. Hann staðfesti, at brúk er fyri norðurlendskum samstarvi, men visti samstundis á treytirnar.

- Eiga vit altíð at vera á varðhaldi, so vit ikki

verða gloymd í norðurlendskum sambandi? Eiga vit at kunna tosa okkara egna mál? Hvar eru trupuleikarnir hjá teimum smáum málunum í nýggju bókini um "bókmentasamfelagsfrøði", spurdi hann og tók fram enn eitt keðiligt dømi um, hvussu smáu tjóðirnar sleppa ikki upp í part. Norðurlenska bókasavnsmiðstöðin gav út í 1988 heftið "Nordisk konfekt" - eitt úrval av aktuella norðurlendskum bókmentum. Føroyar eru ikki nevndar í heftinum, sum er 32 síður.

- Tað er strævið at noyðast at brúka 90% av orku sínari til at greiða frá, vit eru til, segði Martin Næs.

(Umsett: hd)

Á hvíta tjaldinum

Al Pacino er aftur at síggja á hvíta tjaldinum, hesa ferð sum lögregluður í erotiska ræðufilminum "Sea of Love".

Kriminallogregluðurin Frank Keller (Al Pacino) er skildur og skal frá við eftirløn eftir 20 ár í tænastuni. Hann hittir unga kvinnu, Helen (Ellen Barkin), og verður ógílig skotin í henni. Men tíverri er hendan sama kvinna undir illgruna fyri at hava framt tryð manndráp, sum Frank kannar saman við einum starvsfelaga, Sherman (John Goodman). Og hetta setur

sjálvandi Frank Keller í eina torføra tvístøðu.

Filmurin er spennandi og væl gjørdur, daglig fólki eru báðu megin upptøktulíni.

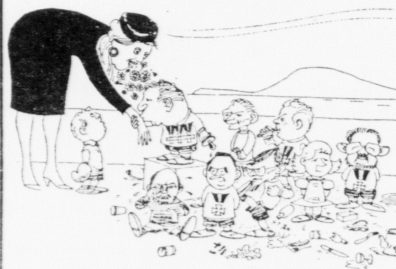
Fyrsta sýning í Leikhúsi Bio mánakvöldið.

Leikhúsi Bio byrjar at sýna hesar báðar filmarnar í morgin. Atgongumerki kunnu keypast ella bíleggjast, tlf. 11131, frá kl. 18.00.

Telefonvararin, 15666, upplýsir, hvørjar filmar eru á skánni.

Í summar eru filmsýningar sunnudag, mánadag og mikudag kl. 20.00 og 22.00.

Symfoni í reyðum og hvítum

Snjóhvítur knorrur við blóðreyðum floggum og hvítum krossum stevnrir móti landi

Drotning í hvítum hatti og reyðum klæði hælendi oman leyrtan festir fót á land

Reyðhærður, hvítholdaður varaløgmaður í snjóhvítum búna og reyðum slípsi fellur danadrotning til kníggja at kyssa hvítu skógvar á reyðum leypara

Síðan drekka tey skál for Danmark í reyðum vini og hvítari champanju fyri fólksins seinastu reyðu koparoyru

Alt meðan fjøllini rapa og samfelagsskútan vendir kjólin upp — fótlandið Føroyar

R D.